

lington, en generaal markies Townshend.

Gedurende het twintig jaar lang levende ministerie van Sir Robert Walpole kwam de Engelsche caricatuur tot een enorme bedrijvigheid. Dames stelden zooveel belang in politiek, dat zij caricaturen op haar waaiers lieten etsen of schilderen. De spotprenten uit dien tijd werden nog vaak hiërogllyphen genoemd, en waren inderdaad zoo ingewikkeld dat ze zelfs voor den tijdgenoot uitvoerig commentaar behoefden. Daarbij was de wisseling van dezen vorm van polemieken zoo druk, dat heden de aanval, morgen het antwoord verscheen; het was een „Battle of the Prints”, een pendant van de „Battle of the Books”, door Swift beschreven.

Onder de beste caricaturen uit dien tijd, meestal anonym, zijn die, gericht tegen den minister Bute en zijn vriend Fox, die tot macht kwamen met de regeering van George III. Vooral Henry Fox (niet de beroemde democraat Charles James Fox) kreeg zijn deel van de aanvallen. Met een slechte woordspeling noemde men Bute „boot” en teekende hem met groote laarzen, terwijl Fox werd voorgesteld met vossenkop en staart.

Ik heb als illustratie bij deze aanteekening over de politieke caricatuur vóór Hogarth geen andere specimina te vertoonen dan copieën, die Fairholt in hout sneed voor de „History of Caricature and Grotesque in Litterature and Art” door Thomas Wright. Zij geven meestal slechts een fragment van de gewoonlijk volle prent, en laten, elkander gelijk als zij zijn, weinig of niets van den trant van het oorspronkelijke zien. Zij zijn echter zeer zakelijk wat de voorstelling betreft, en daar de prenten in

kwestie weinig kunstwaarde hebben, komt het er weinig op aan dat ze daar geen getrouwe afbeelding van zijn. Het is beter dan onduidelijke verkleiningen van groote, volle prenten. Ik zal nog in enkele gevallen deze houtsneetjes hebben te gebruiken, doch dan steeds de primitieve bron aangeven. In den tijd waarin Wright's aardige boek verscheen, 1864, kende men nog geen mechanische reproductie en de schrijver geeft zijn illustraties vooral om de voorstelling van de prent te laten zien.

William Hogarth (1697—1764) was de zoon

van een Londensch schoolmeester, die zonder succes de schoone letteren beoefende. Hij werd reeds als jongen in de leer gedaan bij een zilver-graveur, legde zich, toen zijn leerlingenschap was afgelopen, toe op het graveeren op koper, en leverde in dit procédé, dat toen zeer populair was, en tot allerlei doeleinden werd gebruikt, wapenen, rekeningen en prijscouranten voor winkels, tickets voor theaters, prenten voor boeken. Het schijnt dat zijn werk in het eerst niet ver boven het middel-

matige uitstak. Toen hij echter in 1730 de dochter van Sir James Thornhill (op wiens akademie hij schilderen en teekenen leerde) schaakte (voor de dame een mésalliance) had hij reeds zijn eigen genre geschapen. Zijn eigen genre! Wel mag het zoo genoemd worden!

Wat men ook tegen Hogarth's kunst moge aanvoeren, hoezeer men zijn geesteshouding klein-burgerlijk moge achten, zijn didactischen trant wijdloopig, zijn voordracht overladen, zijn argumentatie onkiesch, zijn allegorie koud-ingenieus, zijn tendenz opdringerig, — nooit mag worden voorbijgezien dat hij en

HOGARTH. LAUGHING AUDIENCE AT A PLAY.